

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ο **Βασίλης Κ. Γούναρης** έλαβε πτυχίο με ειδίκευση στην Ιστορία (1983) και δίπλωμα μεταπτυχιακών σπουδών (1985) στη Νεότερη Ιστορία από το ΑΠΘ και διδακτορική διατριβή στη Νεότερη Ιστορία από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης (St. Antony's College), όπου φοίτησε με υποτροφία του Ismene Fitch Charitable Trust (1985-88).

Διετέλεσε, κατόπιν εξετάσεων, Ειδικός Μεταπτυχιακός Υπότροφος του Τομέα Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας (1985) του ΑΠΘ και εργάστηκε ως ερευνητής στο Κέντρο Ιστορίας του Δήμου Θεσσαλονίκης (1984-85). Από το 1990 έως το 2001 διηύθυνε το ερευνητικό κέντρο του Ιδρύματος Μουσείου Μακεδονικού Αγώνα (ΚΕΜΙΤ). Υπηρέτησε ως Αναπληρωτής Καθηγητής της Κοινωνικής και Οικονομικής Ιστορίας των Χωρών της Χερσονήσου του Αίμου στο Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας (2001-5). Το 2004 εκλέχθηκε Αναπληρωτής Καθηγητής της Ιστορίας των Νεότερων Χρόνων στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Α.Π.Θ. και το 2009 Καθηγητής.

Το 2009-2010 διετέλεσε Επισκέπτης Καθηγητής στο King's College του Πανεπιστημίου του Λονδίνου και το 2013 Senior Visiting Scholar (Onassis Foundation USA) στα πανεπιστήμια Yale, Princeton, Columbia, George Washington των ΗΠΑ και York του Καναδά. Από το 2011 έως το 2015 ήταν μέλος της Διοικούσας Επιτροπής και Κοσμήτορας της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών του Διεθνούς Πανεπιστημίου της Ελλάδας. Από το 2012 είναι μέλος της Μονάδας Διασφάλισης Ποιότητας του ΑΠΘ και Σύμβουλος Εκπαιδευτικού Προγράμματος (ΣΕΠ), του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, από το 2017 Διευθυντής (αιρετός) του Εργαστηρίου Βοηθητικών Επιστημών της Ιστορίας του Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας ΑΠΘ και από το 2019 αιρετός πρόεδρος του ίδιου Τμήματος.

Από το 2011 έως το 2015 ήταν μέλος της Διοικούσας Επιτροπής και Κοσμήτορας της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών του Διεθνούς Πανεπιστημίου της Ελλάδας, από το 2012 έως σήμερα μέλος της Μονάδας Διασφάλισης Ποιότητας του ΑΠΘ, Σύμβουλος Εκπαιδευτικού Προγράμματος του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, από το 2014-2020 τακτικό μέλος (αντιπρόεδρος 2018) του Τομεακού Επιστημονικού Συμβουλίου (ΤΕΣ) Τεχνών και Ανθρωπιστικών Επιστημών του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Τεχνολογίας και μέλος (2018 κ.ε.) της Συμβουλευτικής Επιτροπής του Ελληνικού Ινστιτούτου Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛΙΔΕΚ). Επίσης είναι μέλος της συντακτικής επιτροπής των περιοδικών *Κλειώ* (2004 κ.ε.), *Journal of Byzantine and Modern Greek Studies* (2008-2013) και του *Südost-Forschungen* (2015 κ.ε.), εθνικός εκπρόσωπος και αιρετός αντιπρόεδρος (2021-23) του Παρατηρητηρίου για τη Διδασκαλία της Ιστορίας στην Ευρώπη (Συμβούλιο της Ευρώπης).

Για τις μελέτες του έχει βραβευτεί δύο φορές από την Ακαδημία Αθηνών και για την αναγνώριση του επιστημονικού του έργου στις ανθρωπιστικές επιστήμες έλαβε Αριστείο (2019) από το ΑΠΘ.

Στα ερευνητικά του ενδιαφέροντα περιλαμβάνονται: (α) Βρετανική πολιτική/παρουσία στην ΝΑ Μεσόγειο από το 17ο έως το 19ο αιώνα (β) Ελληνική ιστοριογραφία και Ιστορία των Ιδεών (γ) Εθνικισμός, ζητήματα ταυτοτήτων & ανθρωπολογικές προσεγγίσεις της Ιστορίας (δ) Κοινωνική και Οικονομική Ιστορία των Βαλκανίων (ε) Περιβαλλοντική Ιστορία.

Πλήρης κατάλογος δημοσιεύσεων

1. Μονογραφίες

- 1.1. *Steam Over Macedonia: Socio-Economic Change and the Railway Factor 1871-1913*, (Boulder & New York: East European Monographs, 1993). Βραβείο Ακαδημίας Αθηνών.
- 1.2. *Στις όχθες του Υδραγώρα: Οικογένεια, οικονομία και αστική κοινωνία στο Μοναστήρι, 1897-1911*, Πρόλογος Μίμη Σουλιώτη (Αθήνα: Στάχυ, 2000). Βραβείο Ακαδημίας Αθηνών.
- 1.3. (Με τον Πέτρο Παπαπολυβίου), «Εκτελέσεις, βία και ασιτία στη Θεσσαλονίκη της Κατοχής: Έρευνα και καταγραφή» Βασίλης Κ. Γούναρης & Πέτρος Παπαπολυβίου (επιμ.), *Ο φόρος του αίματος στην κατοχική Θεσσαλονίκη: Ξένη κυριαρχία-Αντίσταση και επιβίωση*, (Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής, 2001), 135-251.
- 1.4. *Έγνωσμένων κοινωνικών φρονημάτων': Κοινωνικές και άλλες όψεις του αντικομμουνισμού στη Μακεδονία του Εμφυλίου Πολέμου*, πρόλογος Mark Mazower (Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2002).
- 1.5. *Τα Βαλκάνια των Ελλήνων: Από το Διαφωτισμό έως τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο* (Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2007).
- 1.6. *Το Μακεδονικό Ζήτημα από το 19ο έως τον 21ο αιώνα. Ιστοριογραφικές προσεγγίσεις* (Αθήνα: Αλεξάνδρεια, 2010).
- 1.7. *'See how the Gods Favour Sacrilege': English Views and Politics on Candia under Siege (1645-1669)* (Athens: National Research Foundation, 2012).
- 1.8. *Δεν είν' ο περσινός καιρός... Έλληνες κλεφταρματολοί και αλβανοί στασιαστές, 1829-1831* (Αθήνα: Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, 2019).

2. Άρθρα σε περιοδικά και σε συλλογικά έργα

- 2.1. «Οι ελληνοβουλγαρικοί ανταγωνισμοί μέσα από τις ανταποκρίσεις του *Φάρου της Μακεδονίας* (φθινόπωρο 1885), *Μακεδονικά*, 23 (1983), 148-171.
- 2.2. «Από τη Μακεδονία στο Γουδί: Δραστηριότητες των μακεδονομάχων στρατιωτικών (1908-1909)», *Δελτίο της Ιστορικής και Εθνολογικής Εταιρείας*, 29 (1986), 175-256.
- 2.3. "Emigration from Macedonia in the Early Twentieth Century", *Journal of Modern Greek Studies*, 7 (1989), 133-153.
- 2.4. "Railway Construction and Labour Availability in Macedonia in the Late Nineteenth Century", *Byzantine and Modern Greek Studies*, 13 (1989), 139-158.
- 2.5. "Greco-Turkish Railway Connection: Illusions and Bargains in the Late Nineteenth Century Balkans", *Balkan Studies*, 30 (1989), 311-332.
- 2.6. «Βουλευτές και Καπετάνιοι: Πελαταιακές σχέσεις στη μεσοπολεμική Μακεδονία», *Ελληνικά*, 41 (1990), 313-335.
- 2.7. «Δημογραφικές εξελίξεις στην Τουρκοκρατούμενη Μακεδονία», Ι. Κολιόπουλος & Ι. Χασιώτης (επιμ.), *Η νεότερη και σύγχρονη Μακεδονία* (Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής & Παπαζήσης, 1992), τόμ.1, σ. 44-57.
- 2.8. «Οικονομικές εξελίξεις στη Μακεδονία, 1430-1912», Ι. Κολιόπουλος & Ι. Χασιώτης (επιμ.), *Η νεότερη και σύγχρονη Μακεδονία* (Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής & Παπαζήσης, 1992), τόμ.1, σ.58-83.
- 2.9. «Ο Μακεδονικός Αγώνας και η προετοιμασία της απελευθέρωσης (1903-1912)», Ι. Κολιόπουλος & Ι. Χασιώτης (επιμ.), *Η νεότερη και σύγχρονη Μακεδονία* (Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής & Παπαζήσης, 1992), τόμ.1, σ. 508-527.

- 2.10. "Salonica", *Review. Fernand Braudel Center*, 16/4 (1993), 499-518.
- 2.11. «Οι εξελίξεις από το Συνέδριο του Βερολίνου (1878) μέχρι το τέλος του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου», Αθανάσιος Παλιούρας (επιμ.), *Μακεδονία* (Αθήνα: Ελληνική Εθνική Γραμμή, 1993), τόμ.1 (Ιστορία), σ.161-175.
- 2.12. «Οι Σλαβόφωνοι της Μακεδονίας. Η πορεία της ενσωμάτωσης στο ελληνικό εθνικό κράτος, 1870-1940», *Μακεδονικά*, 29 (1993-94), 209-237.
- 2.13. "Social Cleavages and National 'Awakening' in Ottoman Macedonia", *East European Quarterly*, 29/4 (1995), 409-426.
- 2.14. "Reassessing Ninety Years of Greek Historiography on the 'Struggle for Macedonia 1904-1908'", *Journal of Modern Greek Studies*, 14/2 (1996), 237-251.
- 2.15. «Ανακυκλώνοντας τις παραδόσεις: Εθνοτικές ταυτότητες και μειονοτικά δικαιώματα στη Μακεδονία», Β. Γούναρης, Γ. Αγγελόπουλος & Ι. Μιχαηλίδης (επιμ.) *Ταυτότητες στη Μακεδονία* (Αθήνα: Παπαζήσης, 1997), σ. 27-61.
- 2.16. «1884 εντός του Λευκού Πύργου: Το ζήτημα της μετονομασίας του Πύργου του Αίματος», *Θεσσαλονικέων Πόλις*, 1 (1997), 100-105.
- 2.17. (Με τον Αστέρη Κουκούδη), «Από την Πίνδο έως τη Ροδόπη: Αναζητώντας τις εγκαταστάσεις και την ταυτότητα των Βλάχων», *Ιστωρ*, 10 (1997), 91-137.
- 2.18. "Social Gatherings and Macedonian Lobbying: Symbols of Irredentism and Living Legends in Early Twentieth Century Athens", Philip Carabott (επιμ.), *Greek Society in the Making, 1863-1913: Realities, Symbols, and Visions* (London: Variorum, Ashgate Publishing Ltd, 1997), σ. 99-112.
- 2.19. «Θεσσαλονίκη 1830-1912: Ιστορία, οικονομία και κοινωνία», Ι.Κ. Χασιώτης (επιμ.), *Θεσσαλονίκη: Ιστορία και Πολιτισμός* (Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής, 1997), τόμ.1, σ.156-175.
- 2.20. "Vlachs and 'their own History'", *Etudes balkaniques*, 3-4 (1997), 75-84.
- 2.21. "Doing Business in Macedonia: Greek Problems in British Perspective (1912-1921)", *European Review of History*, 5/2 (1998), 169-180.
- 2.22. «Ο Μακεδονικός Αγώνας στην ελληνική ιστοριογραφία 1904-1984», *Βαλκανικά Σύμμεικτα*, 11 (1999-2000), 321-339.
- 2.23. «Στη Μακεδονία του Μεγάλου Πολέμου, 1914-1919», *Θεσσαλονικέων Πόλις*, 1 (Ιανουάριος 2000), 179-192.
- 2.24. "From Peasants into Urbanites, from Village into Nation: Ottoman Monastir in the Early 20th Century", *European History Quarterly*, 31/1 (2000), 43-63.
- 2.25. (Με τον Ιάκωβο Μιχαηλίδη), "The Pen and the Sword: Reviewing the Historiography of the Macedonian Question", Victor Roudometof (επιμ.), *The Macedonian Question: Culture, Historiography, Politics* (Boulder Co: East European Monographs, 2000), σ. 99-141. Ο τόμος έχει μεταφραστεί και στα σλαβομακεδονικά (Skopje: Evro-Balkan Press, 2003).
- 2.26. (Με τον Ι.Δ. Μιχαηλίδη), «Η νεότερη και σύγχρονη περίοδος» Ε. Κυριακούδη (επιμ.), *Η Φλώρινα και η περιοχή της* (Φλώρινα, 2002), σ. 106-125.
- 2.27. "Macedonian Questions", *Journal of Southeast European and Black Sea Studies*, 2/3 (2002), 63-94.
- 2.28. "The Politics of Currency: Stamps, Coins, Banknotes, and the Circulation of Modern Greek Tradition", K. Brown & Y. Hamilakis (επιμ.), *The Usable Past: Greek Metahistories* (Lexington Books: Lanham, Boulder etc, 2003), σ. 69-84.
- 2.29. "Social Aspects of Anticommunism in Northern Greece, 1945-50" Philip Carabott & Thanasis D.Sfikas, *The Greek Civil War: Essays on a Conflict of Exceptionalism and Silences* (London: Ashgate & the Centre for Hellenic Studies, 2004), σ. 175-186.
- 2.30. "'A Mysterious Bond forged by History': The Making of Greek-Serbian Traditional Friendship in 19th Century Greece", *Balkan Studies*, 45/1 (2004), 5-22.

- 2.31. «Μακεδονία, 1830-1870», Βασίλης Παναγιωτόπουλος (επιμ.), *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000* (Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2004), τόμ.4, σ. 309-326.
- 2.32. «Μακεδονία, 1870-1909», Βασίλης Παναγιωτόπουλος (επιμ.), *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000* (Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2004), τόμ.5, σ. 253-276.
- 2.33. «Όψεις της κοινωνίας και της οικονομίας της περιοχής Κοζάνης (1912-1940)», Νίκος Καλογερόπουλος (επιμ.), *Κοζάνη και Γρεβενά. Ο χώρος και οι άνθρωποι* (Θεσσαλονίκη, 2004), σ. 218-221.
- 2.34. (Με τον Ιάκωβο Δ. Μιχαηλίδη), «Μεταξύ παράδοσης και εκσυγχρονισμού: Βέροια 1900-1950», *Ερατεινή Ημαθία* (Βέροια, 2004), σ., 380-398.
- 2.35. “Peasants, Brigands, and Navvies: Railway Dreams and Realities in the Ottoman Balkans”, *The Journal of European Economic History*, 34/1 (2005), 215-243.
- 2.36. “Constructing and De-constructing a Common Balkan Past in Nineteenth Century Greece”, Raymond Detrez & Pieter Plas (επιμ.) *Developing Cultural Identity in the Balkans. Convergence vs Divergence* (Bruxelles: P.I.E.-Peter Lang, 2005), 195-209).
- 2.37. “Preachers of God and Martyrs of the Nation. The Politics of Murder in Ottoman Macedonia in the Early Twentieth Century”, *Balkanologie*, 9/1-2 (2005), 31-43.
- 2.38. “Victims and Avengers of the Nation: The Politics of Refugee Legacy in the Southern Balkans”, *Journal of Southern Europe and the Balkans*, 8/3 (2006), 313-325.
- 2.39. (Με την Περσεφόνη Καραμπάτη), «Αρειμάνιοι καβάσηδες και δραστήριοι επιχειρηματίες: Το αμερικανικό προξενείο Θεσσαλονίκης στις αρχές του 20ού αιώνα», *Θεσσαλονικέων Πόλις*, 20 (Σεπτ. 2006), 38-65.
- 2.40. “Model Nation and Caricature State: Competing Greek Perspectives on the Balkans and Hellas (1797-1896)”, Roderick Beaton & David Ricks (επιμ.), *The Making of Modern Greece: Nationalism, Romanticism, and the Uses of the Past 1797-1896*, (London: Ashgate & the Centre for Hellenic Studies, 2009, σ. 137-147.
- 2.41. “Bonds made Power: Clientelism, Nationalism, and Party Strategies in Greek Macedonia (1900-1950)”, Mark Mazower (επιμ.) *Networks of Power in Modern Greece. Essays in Honour of John Campbell* (London: Hurst, 2008), σ. 111-130. Ελληνική μτφρ Κ. Κουρεμένος *Δίκτυα εξουσίας στη νεότερη Ελλάδα* (Αθήνα: Αλεξάνδρεια. 2014), σ. 163-190.
- 2.42. «Επιδημία στη Θεσσαλονίκη το 1783», *Μακεδονικά*, 37 (2008), 293-295.
- 2.43. “Reassessing Wheat Crises in 18th Century Salonica”, *The Historical Review*, 5 (2008), 41-65.
- 2.44. «Η Μακεδονία των Ελλήνων: Από το Διαφωτισμό έως τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο», Ι. Στεφανίδης, Ε. Κωφός, Β. Βλασίδης (επιμ.), *Μακεδονικές ταυτότητες στο χρόνο: Διεπιστημονικές προσεγγίσεις* (Αθήνα: Πατάκης 2008), σ. 185-210.
- 2.45. «Μακεδονικές συνταγές» (σύμμεικτο), *Κλειώ*, 4 (2007), 119-122.
- 2.46. «Γιάννης Σ. Κολιόπουλος: Ιστορικές αναζητήσεις 35 χρόνων», Βασίλης Κ. Γούναρης (επιμ.), *Έθνος, κράτος και πολιτική. Μελέτες νεοελληνικής ιστορίας αφιερωμένες στον Γιάννη Δ. Κολιόπουλο* (Θεσσαλονίκη, 2009), σ. 13-28.
- 2.47. «Η Δυτική Μακεδονία τον καιρό του Μεγάλου Πολέμου», Γ. Γιαννακόπουλος & Ε. Χεκίμογλου (επιμ.), *Δυτική Μακεδονία. Ιστορία και Πολιτισμός* (Αθήνα, 2008), σ. 197-207.
- 2.48. “‘If I was not Greece, I wish I were Bulgaria’! Some Greek Perceptions of Bulgaria, 1878-1913”, Н. Данова, Р. Заимова, С.Велкова, Ю. Константинова (επιμ.), *Геновева Червенакова, ърция, българия, европа. Културно-исторически връзки в ново време. Сборник в памет на проф. Марин Жечев* (Σόφια: Софийски университет „Св. Климент Охридски“, 2011), σ. 338-347.
- 2.49. (Με τον Yannis Frangopoulos), “La quête de la nation grecque moderne et le ‘cas grec’ comme un cas paradoxal de la construction du fait national contemporain”, *Socio-Anthropologie*, 23-24 (juillet 2009), 116-154.

- 2.50.** “The Turks are like Women; *quidquid volunt, valde volunt*”. Alexandros Mavrocordatos, William Paget and the Preliminaries of the Karlowitz Treaty (1697-98)”, *Südost-Forschungen* 71 (2012), 1-18.
- 2.51.** “Macédoine ou Comenolitari? A Historical Comment on Early Modern Cartography”, *e-Perimetron*, 8/1 (2013), 1-7.
- 2.52.** «Η Μακεδονία της πρώιμης Τουρκοκρατίας μεταξύ χαρτών και πραγματικότητας», Λεονόρα Ναβάρι (επιμ.), *Μακεδονία, χαρτογραφία και ιστορία 15^{ος}-18^{ος} αιώνας* (MIET: Αθήνα, 2013), σ. 41-51.
- 2.53.** «Δημογραφικές παρατηρήσεις», Ιωάννης Σ. Κολιόπουλος (επιμ.), *Όψεις του Αργού Ορεστικού (Χρούπιστας) κατά την Τουρκοκρατία (1400-1912)* (Θεσσαλονίκη, 2013), σ. 48-72.
- 2.54.** «Οι περιπέτειες του Κωνσταντή Καλαμάτα και άλλων ελλήνων κουρσάρων του Αιγαίου στην υπηρεσία της Βρετανίας (1756-1763)», *Μνήμων*, 33 (2013-14), 51-76.
- 2.55.** “Unwanted Heroes? British Privateering, Commerce and Diplomacy in the Mid-Eighteenth Century Eastern Mediterranean”, *Mediterranean Studies*, 22.2 (2014), 135-165.
- 2.56.** “Unwanted Legacies: Greece and the Great War”, Othon Anastasakis, David Madden and Elizabeth Roberts (επιμ.), *Balkan Legacies of the Great War. The Past is Never Dead* (Palgrave Macmillan, 2015), σ. 66-80.
- 2.57.** “The Alexei Obrescuff Case: The Levantine Backstage of British Mediation in the Russo-Turkish War (1768-74)”, *The International History Review*, 38.4 (2016), 675-693.
- 2.58.** «‘Σύνδεσμος Ελλήνων Αξιωματικών’ (1906): Τα πρώτα βήματα του στρατιωτικού κινήματος», *Νεοελληνικά Ιστορικά*, 5 (2018), 279-302.
- 2.59.** «Η πειρατική επιδρομή του 1826 στη Χαλκιδική και η άγνωστη μάχη της Ορμούλιας», *Μακεδονικά*, 42 (2017), 513-520.
- 2.60.** “Blood Brothers in Despair: Greek Brigands, Albanian Rebels and the Greek-Ottoman Frontier, 1829-1831”, *Cahiers balkaniques*, 45 (2018), 191-216.
- 2.61.** (με τη Marianna D. Christopoulos), “Reassessing the Greek National Schism of World War I: The Ideological Parameters”, *The Historical Review*, 15 (2018), 235-268.
- 2.62.** (με την Μαριάννα Δ. Χριστοπούλου), «Επαναπροσεγγίζοντας τον Εθνικό Διχασμό: Οι ιδεολογικές συνιστώσες», *Ελληνικά*, 68 (2018-19), 99-136.
- 2.63.** «Καλοί Χριστιανοί αλλά απρόθυμοι σύμμαχοι: Η αγγλική πολιτική κατά τον Κρητικό Πόλεμο», Θεματικός τόμος: ‘Ο Κρητικός Πόλεμος (1645-1669). Όψεις του πολέμου στον χώρο και τον χρόνο, Στέφανος Κακλαμάνης (επιμ.) *Κρητικά Χρονικά* 39 (2019), 15-27.
- 2.64.** «Πειρατεία, περιπλανήσεις και έρωτας στις ακτές της Χαλκιδικής: Μια οριενταλιστική μικροϊστορία εν έτει 1830», *Μνήμων* 38 (2021), υπό δημοσίευση.

3. Πρακτικά ελληνικών συνεδρίων, συμποσίων & ημερίδων

- 3.3.** «Πανελλήνιος Οργάνωσις»: Απόπειρες αναδιοργάνωσης της ελληνικής αλυστρωτικής δράσης κατά το 1908, *Πρακτικά Ε΄ Πανελληνίου Ιστορικού Συμποσίου* (Θεσσαλονίκη, 1984), 21-32.
- 3.4.** «Οργάνωσις Ζευς»: Συμβολή στη μελέτη της αντιστασιακής δράσης στη Θεσσαλονίκη (1942-1944), *Πρακτικά του Συμποσίου «Η Θεσσαλονίκη μετά το 1912* (Θεσσαλονίκη, 1986), σ. 229-237.
- 3.5.** «Ο Μακεδονικός Αγώνας στο τέλος του. Προσπάθειες αναδιοργάνωσης και καινούριες κατευθύνσεις», *Πρακτικά του Συμποσίου «Ο Μακεδονικός Αγώνας»* (Θεσσαλονίκη, 1987), σ.113-124.
- 3.6.** «Η οικονομική ζωή στη Μακεδονία πριν από την υπογραφή της Συνθήκης του

Βουκουρεστίου», *Πρακτικά του Συμποσίου: Η Συνθήκη του Βουκουρεστίου και η Ελλάδα* (Θεσσαλονίκη, 1990), σ. 127-141.

3.7. «Εθνοτικές ομάδες και κομματικές παρατάξεις στη Μακεδονία των Βαλκανικών Πολέμων», *Η Ελλάδα των Βαλκανικών Πολέμων, 1910-1914* (Αθήνα, 1993), σ.189-202.

3.8. «Η σιδηροδρομική σύνδεση Έδεσσας-Θεσσαλονίκης (1892). Κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις στην περιοχή της Δυτ. Μακεδονίας», Γ. Κιουτούτσκας (επιμ.), *Πρακτικά Α' Πανελληνίου Επιστημονικού Συμποσίου: Η Έδεσσα και η περιοχή της, ιστορία και πολιτισμός* (Έδεσσα, 1995), σ. 253-262.

3.9. «Οι Σαρακατσάνοι στα χρόνια του Μακεδονικού Αγώνα», *Σαρακατσαναίοι: Η προσφορά τους στη συνέχεια του Ελληνισμού* (Αθήνα, 1996), σ.158-163.

3.10. «Εξέλιξη ή ανάπτυξη; Η οικονομία της Μακεδονίας στις αρχές του 20ού αι.», *Οικονομική ιστορία της Θεσσαλονίκης: Ο ρόλος της ως περιφερειακό κέντρο της Νοτιανατολικής Ευρώπης* (Θεσσαλονίκη, 2000), σ. 25-30.

3.11. «'ΕΑΜοβούλγαροι' και Μακεδονομάχοι: Ιδεολογικές και άλλες βεντέτες στη Μακεδονία του Εμφυλίου Πολέμου» Ηλίας Νικολακόπουλος, Άλκης Ρήγος, Γρηγόρης Ψαλίδας (επιμ.), *Ο Εμφύλιος Πόλεμος: Από τη Βάρκιζα στο Γράμμο, Φεβρουάριος 1945-Αύγουστος 1949* (Θεμέλιο: Αθήνα, 2002), σ. 233-245.

3.12. «Ελληνική βαλκανιογνωσία», Πασχάλης Κιτρομηλίδης & Τριαντάφυλλος Ε. Σκλαβενίτης (επιμ.), *Ιστοριογραφία της νεότερης και σύγχρονης Ελλάδας, 1833-2002* (Αθήνα, 2004), τόμ. 1, σ. 237-257.

3.13. «Σύνοικοι, θυρωροί και φιλοξενούμενοι: Διερευνώντας τη 'μεθόριο' του ελληνικού και του αλβανικού έθνους κατά το 19ο αιώνα», Παντελής Βουτουρής & Γιώργος Γεωργής (επιμ.), *Ο Ελληνισμός στον 19ο αιώνα. Ιδεολογικές και αισθητικές αναζητήσεις* (Αθήνα, 2006), σ. 38-54.

3.14. «Δάκες, Βλάχοι και 'Ρου-μούλοι': Η κρατική αποκατάσταση των Ρουμάνων και το 'εθνικό πρόβλημα' των Ελλήνων» στα πρακτικά του συνεδρίου Η Δύση της Ανατολής και η Ανατολή της Δύσης: Ιδεολογικές αντανάκλασεις και στερεότυπα (τέλη 18ου-αρχές 20ού αι.), *Εγνατία. Επιστημονική Επετηρίδα Τμήματος Ιστορίας & Αρχαιολογίας Φιλοσοφικής Σχολής*, παράρτημα 9 (2005), 155-180.

3.15. «Νέες χώρες, νέοι καιροί, νέοι άνδρες: Κοινωνικές και πολιτικές ανακατατάξεις στη μεσοπολεμική Μακεδονία», Κ. Σβολόπουλος, Κ. Μπότσιου & Ε. Χατζηβασιλείου (επιμ.), *Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής στον εικοστό αιώνα*, (Αθήνα: Ίδρυμα Κωνσταντίνος Καραμανλής, 2009), τόμ.1, σ. 46-58.

3.16. «Ο ανορθόδοξος πόλεμος στη Μακεδονία των αρχών του 20ού αιώνα και οι επιβιώσεις του: προκαταρκτικές παρατηρήσεις» στο Βασίλης Κ. Γούναρης, Στάθης Ν. Καλύβας & Γιάννης Στεφανίδης (επιμ.) *Ανορθόδοξοι Πόλεμοι: Μακεδονία, Εμφύλιος, Κύπρος* (Αθήνα: Πατάκης, 2010), σ. 97-104.

3.17. «Ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος, ο Βαρόνος William Paget και τα 'πρελιμινάρια' της Συνθήκης του Κάρλοβιτς (1697-98)», *Εγνατία. Επιστημονική Επετηρίδα Τμήματος Ιστορίας & Αρχαιολογίας Φιλοσοφικής Σχολής*, παράρτημα 15 (2011), 43-56.

3.18. «Κραυγές, σιωπές και ψίθυροι: Το διακύβευμα της πολυπολιτισμικής Θεσσαλονίκης», Όψεις εκατό ετών Θεσσαλονίκη 1912-2012. 8 σημεία καμπής: διαλέξεις (Θεσσαλονίκη: Δέσποινα Κυριακίδη, 2014), σ. 61-75.

3.19. «Ένα παρελθόν για κάθε ενδεχόμενο μέλλον: Συμπερασματικές παρατηρήσεις», Δημήτρης Καιρίδης (επιμ.), *Θεσσαλονίκη. Μια πόλη σε μετάβαση, 1912-2012* (Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2015), σ. 561-565. Gounaris, B.C., "A past for every possible future," in Keridis, D. and Kiesling, J.B. (eds.), *Thessaloniki: A City in Transition, 1912-2012*, London: Routledge Studies in Modern European History 2020, pp. 375-380.

3.20. «Ανεπιθύμητη κληρονομιά: Η Ελλάδα και οι μνήμες του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου», Μ. Παπαδάκη (επιμ.), *Διεπιστημονική ημερίδα. 100 χρόνια από τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο* (Θεσσαλονίκη: Ίδρυμα Κ. Κούφα, 2015), σ.101-104.

3.21. «Η Ελλάς ανήκει εις την Δύση; Αποτιμώντας τον ελληνικό αντιδυτικισμό κατά τον 20ό αιώνα», Γιάννης Βούλγαρης, Κώστας Κωστής & Σωτήρης Ριζάς (επιμ.), *Ο μεγάλος μετασχηματισμός: Πολιτική και Κράτος στην Ελλάδα κατά τον 20ό και 21ο αιώνα* (Αθήνα: Πατάκης, 2020), σ. 595-621.

4. Εισαγωγές και επιμέλειες αυτοτελών εκδόσεων (πηγές και συλλογικά έργα)

4.1. Εισαγωγή και επιμέλεια, *Φθινόπωρο του 1904 στη Μακεδονία: Το ανέκδοτο ημερολόγιο του Μακεδονομάχου Ευθυμίου Καουδή* (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 1992).

4.2. «Εισαγωγή» και επιμέλεια (η επιμέλεια με την Άννα Παναγιωτοπούλου και τον Άγγελο Χοτζίδη), *Τα γεγονότα του 1903 στη Μακεδονία μέσα από την ευρωπαϊκή διπλωματική αλληλογραφία* (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 1993), σ. 9-19.

4.3. «Εισαγωγή» στον τόμο Π. Καραμπάτη κ.ά. (επιμ.) *Οι απαρχές του Μακεδονικού Αγώνα (1903-1904): 100 έγγραφα από το Αρχείο του Υπουργείου των Εξωτερικών της Ελλάδος*, (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 1996), σ. 9-20.

4.4. «Εισαγωγή» στον τόμο Π.Καραμπάτη κ.ά. (επιμ.), *Η ελληνική απεπιθέση στη Μακεδονία 1905-1906: 100 έγγραφα από το Αρχείο του Υπουργείου των Εξωτερικών της Ελλάδος*, (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 1997), σ. 11-24.

4.5. «Εισαγωγή» στον τόμο Π. Καραμπάτη κ.ά. (επιμ.), *Η τελευταία φάση του Μακεδονικού Αγώνα: 100 έγγραφα από το Αρχείο του Υπουργείου των Εξωτερικών της Ελλάδος* (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 1998), σ.13-27.

4.6. *Θεσσαλονίκη 1917-1967: Η ταυτότητα της πόλης μέσα από το Δημοτικό Αρχείο. Κατάλογος Έκθεσης* (Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ιστορίας Θεσσαλονίκης, 1995).

4.7. «Εισαγωγικές παρατηρήσεις» και επιμέλεια (η επιμέλεια με τους Γ. Αγγελόπουλο και Ι. Μιχαηλίδη) στον τόμο *Ταυτότητες στη Μακεδονία* (Αθήνα: Παπαζήσης, 1997), σ.11-25.

4.8. Εισαγωγή και επιμέλεια (η επιμέλεια με τον Ιάκωβο Μιχαηλίδη), “Slav-Speakers and Macedonian Slavs in Modern Greek Macedonia: Selected Bibliography”, *Modern Greek Society: A Social Science Newsletter*, 22/1 (1998), 1-93.

4.9. Επιμέλεια (Με τον Πέτρο Παπαπολυβίου), *Ο φόρος του αίματος στην κατοχική Θεσσαλονίκη: Ξένη κυριαρχία-Αντίσταση και επιβίωση*, (Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής, 2001).

4.10. *Ο Μακεδονικός Αγώνας μέσα από τις φωτογραφίες του 1904-1908* (Εφεσος: Αθήνα, 2001), σ. 1-237.

4.11. Εισαγωγή, σχόλια, γλωσσική επιμέλεια μετάφρασης *Από το Σαραντάπορο στη Θεσσαλονίκη. Η ελληνοτουρκική αναμέτρηση μέσα από τις αναμνήσεις του Στρατηγού Χασάν Ταχσίν Πασά* (Θεσσαλονίκη, 2002), σ. 1-79.

4.12. Εισαγωγή και επιμέλεια (η επιμέλεια με τον Ιάκωβο Δ. Μιχαηλίδη) *Πρόσφυγες στα Βαλκάνια. Μνήμη και ενσωμάτωση* (Αθήνα: Πατάκης, 2004), σ. 1-499. «Εισαγωγή», σ. 9-42.

4.13. Εισαγωγή και επιμέλεια (με τον Ιωάννη Κολιόπουλο και τον Κωνσταντίνο Χατζηκωνσταντίνου), *Η διασυνοριακή συνεργασία Ελλάδας-ΠΓΔΜ ως ζητούμενο* (Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2008), σ. 7-15.

4.14. Εισαγωγικές παρατηρήσεις και επιμέλεια, *Έθνος, κράτος και πολιτική. Μελέτες νεοελληνικής ιστορίας αφιερωμένες στον Γιάννη Δ. Κολιόπουλο* (Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2009), σ. 7-11.

- 4.15. Επιμέλεια (με τους Στάθη Καλύβα και Γιάννη Στεφανίδη), *Ανορθόδοξοι πόλεμοι. Μακεδονία Εμφύλιος, Κύπρος* (Αθήνα: Πατάκης 2010).
- 4.16. Εισαγωγικές παρατηρήσεις και επιμέλεια, *Ήρωες των Ελλήνων. Οι καπετάνιοι, τα παλικάρια και η αναγνώριση των εθνικών αγώνων* (Αθήνα: Ίδρυμα της Βουλής, 2014), σ. 11-26.
- 4.17. Εισαγωγή και επιμέλεια *Mines, Olives and Monasteries: Aspects of Halkidiki's Environmental History* (Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο και Φάρος, 2015), σ. 11-34.
- 4.18. Εισαγωγή και επιμέλεια (με τους M.Llewellyn-Smith και I.D.Stefanidis, *The Macedonian Front 1915-1918: Politics, Society and Culture in Time of War* (London, Ashgate Publishing Ltd, forthcoming)

5. Αναθεωρητικά άρθρα

- 5.1. “Defining Ethnic Identity in Macedonia: Remarks on: Anastasia Karakasidou, ‘Politicizing Culture: Negating Ethnic Identity in Greek Macedonia’”, *Balkan Studies*, 34/2 (1994), 309-314.
- 5.2. «Ο Χιλμή Πασάς και τα μειονοτικά ζητήματα», *Αντί*, τχ 572 (3 Μαρτίου 1995), 39-41.
- 5.3. “Gossiping about the ‘Nation’: A Response to the Septième Congres International d’ Etudes du Sud-est Européen”, *Association for the Study of Ethnicity and Nationalism Bulletin*, No 9 (Summer 1995), 25-26.
- 5.4. «Σκόπια: Καθημερινά μαθήματα προπαγάνδας», *Οικονομικός Ταχυδρόμος*, τεύχος 2076 (17 Φεβρ.1994), 33-36.

6. Βιβλιοκρισίες

- 6.1. “Loring Danforth, *The Macedonian Conflict. Ethnic Nationalism in a Transnational World* (Princeton, 1995). Δημοσιεύτηκε στην Modern Greek Studies Association-List (στο Internet) στις 14 Μαΐου 1996.
- 6.2. John R. Lampe, *Yugoslavia as History. Twice there was a Country* (Cambridge: Cambridge University Press, 2000): *Journal of Southeast European and Black Sea Studies*, 1/2 (2001), 159-161.
- 6.3. James Pettifer (επιμ.), *The New Macedonian Question* (London: MacMillan Press Ltd, 1999): *Journal of Southeast European and Black Sea Studies*, 1/2 (2001), 161-164.
- 6.4. Jane K. Cowan (επιμ.), *Macedonia. The Politics of Identity and Difference* (London etc: Pluto Press, 2000): *Balkan Studies*, 41/2 (2000), 371-375.
- 6.5. Raina Gavrilova, *Bulgarian Urban Culture in the Eighteenth and Nineteenth Centuries* (Selinsgrove: Susquehanna University Press & London, Associated University Press, 1999): *European History Quarterly*, 32/4 (2002), 619-621.
- 6.6. Victor Roudometof, *Nationalism, Globalization, and Orthodoxy. The Social Origins of Ethnic Conflict in the Balkans* (Westport Connecticut & London: Greenwood Press, 2001): *Journal of Southeast European and Black Sea Studies*, 4/3 (2004), 516-518.
- 6.7. John S. Koliopoulos & Thanos M. Veremis, *Greece. The Modern Sequel. From 1831 to the Present* (London: Hurst & Company, 2002): *Journal of Byzantine and Modern Greek Studies*, 28 (2004), 169-170.
- 6.8. «Άρωμα Ιστορίας», *Ίστωρ*, 13 (2003), 180-181.
- 6.9. Ευάγγελος Κωφός & Βλάσης Βλασιδής (επιμ.) *Αθήνα-Σκόπια. Η επτάχρονη συμβίωση (1995-2002)* (Θεσσαλονίκη: Παπαζήσης & Ίδρυμα Μουσείου Μακεδονικού Αγώνα): *Καθημερινή*, 7 Μαρτίου 2004.

- 6.10.** Dimitris Tziovas (επιμ.), *Greece and the Balkans. Identities, Perceptions and Cultural Encounters since the Enlightenment* (Aldershot: Ashgate Publishing Ltd, 2003): *Journal of Southern Europe and the Balkans*, 7/1 (2005), 126-128.
- 6.11.** Θάνος Βερέμης & Γιάννης Κολιόπουλος, *Ελλάς, η σύγχρονη συνέχεια. Από το 1821 μέχρι σήμερα* (Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη, 2006): *Η Καθημερινή*, 11 Μαρτίου 2007.
- 6.12.** Στρατός Δορδανίας, *Έλληνες εναντίον Ελλήνων. Ο κόσμος των Ταγματών Ασφαλείας στην κατοχική Θεσσαλονίκη* (Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2006): *Θεσσαλονικέων Πόλις*, 22 (2007), 194-199.
- 6.13.** Μπόγκνταν Μπουργκέσκου και Χαλίλ Μπερκτάϋ (επιμ.), *Η Οθωμανική Αυτοκρατορία*, μτφρ. Ιουλία Πεντάζου 2. Μιρέλα-Λουμινίτα Μουργκέσκου (επιμ.), *Έθνη και κράτη στη Νοτιοανατολική Ευρώπη*, μτφρ. Σπύρος Μαρκέτος 3. Βαλέρι Κόλεφ & Χριστίνα Κουλούρη (επιμ.), *Οι Βαλκανικοί Πόλεμοι*, μτφρ. Ιουλία Πεντάζου 4. Κρεσιμίρ Ερντέλια (επιμ.), *Ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος*, μτφρ. Σπύρος Μαρκέτος. *Βιβλία εργασίας 1-4* (Θεσσαλονίκη, 2005: Κέντρο για τη Δημοκρατία και τη Συμφιλίωση στη ΝΑ Ευρώπη): *Κλειώ* 4 (2007), 207-212.
- 6.14.** Paschalis M. Kitromilides (επιμ.), *Eleftherios Venizelos. The Trials of Statesmanship* (Edinburgh: Institute for Neohellenic Research. National Hellenic Research Foundation & Edinburgh University Press, 2006): *Ελληνικά*, 58/1 (2008), 155-157.
- 6.15.** P. M. Kitromilides and Anna Tabaki (επιμ.), *Greek-Bulgarian Relations in the Age of National Identity Formation* (Institute for Neohellenic Research. National Hellenic Research Foundation: Athens, 2010), *Cyrrilomethodianum*, 19 (2014), 124-126.
- 6.16.** Τα έθνη και η αλήθειά τους: Ivan Ilchev, *Έχει δίκιο η πατρίδα μου; Η προπαγάνδα των βαλκανικών κρατών (1821-1923)*, μτφρ. Βάγια Ρακιντζή (Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2011), *The books' journal*, 15 (Ιαν. 2012), 30-31.
- 6.17.** Γιώργος Μαυρογορδάτος, «Πάολα και Κωνσταντίνος», *The Athens Review of Books*, τχ 108, (05/07/2019), 42.

7. Λήμματα σε λεξικά

- 7.1.** «Θεοτόκης Γεώργιος», *Παγκόσμιο Βιογραφικό Λεξικό*, τόμ. 4 (Εκδοτική Αθηνών: Αθήνα, 1985), σ. 70-71.
- 7.2.** “Macedonia” στο Graham Speake (επιμ.), *Encyclopaedia of Greece and the Hellenic Tradition* (London: Fitzroy Dearborn Publishers, 2001), τόμ.2, σ. 972-976.
- 7.3.** ‘Theotokis, George’, στο Graham Speake (επιμ.), *Encyclopaedia of Greece and the Hellenic Tradition* (London: Fitzroy Dearborn Publishers, 2001), τόμ.2, σ. 1635-1637.
- 7.4.** ‘Macedonia’ στο Jay Winter and John Merriman (επιμ.), *Europe since 1914 - Encyclopedia of the Age of War and Reconstruction* (New York: Charles Scribner’s Sons, 2006), τόμ. 3, σ. 1701-1703.
- 7.5.** “Macedonia and the Macedonians in the Greek War for Independence”, P. Kitromilidis (επιμ.) *The Greek Revolution: A Critical Dictionary* (Boston, Harvard University Press, υπό δημοσίευση)

8. Εκλαϊκευτικές δημοσιεύσεις

- 8.1** «Το Μουσείο του Μακεδονικού Αγώνα. Ιστορική μνήμη και επικαιρότητα», *Κίνηση. Το περιοδικό της Ολυμπιακής Εταιρείας* (φθινόπωρο 1990), σ. 24-52.
- 8.2.** «Οικονομικές, δημογραφικές και πολιτικές εξελίξεις στην τουρκοκρατούμενη Μακεδονία (1430-1900)», *Δελτίο Συνδέσμου Ελληνίδων Επιστημόνων*, 21 (1992), 55-63.
- 8.3.** (Με την Άννα Παναγιωτοπούλου και τον Βλάση Βλασίδη), «EMEO 1893-1940: Η άλλη όψη του βουλγαρικού εθνικισμού», *Μακεδονική Ζωή*, τεύχος 326 (Ιούλιος 1993), 21-

24.

- 8.4.** «Βιβλιογραφικά της Νεότερης Μακεδονίας», *Μακεδονική Ζωή*, τεύχος 351 (Αύγουστος 1995), 44-45.
- 8.5.** «Ο Μακεδονικός Αγώνας», *Η Καθημερινή. Επτά Ημέρες*, 17 Οκτ. 1999, σ.11-14.
- 8.6.** «Μακεδονικά Ζητήματα», *Αριστοτέλης*, 254 (1999), 5-14.
- 8.7.** «Ανακαλύπτοντας τη μακεδονική επικράτεια», *Ιστορικά (Ελευθεροτυπία)*, 12 Οκτ. 2000, σ. 44-48.
- 8.8.** «Αστική συγκρότηση των Βιτωλίων», *Η Καθημερινή. Επτά ημέρες*, 16 Δεκ. 2001, σ. 7-11.
- 8.9.** *Ο Μακεδονικός Αγώνας. Ημερολόγιο 2002* (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 2001).
- 8.10.** «Βαλκάνια 1908-1912», *Η Καθημερινή. Επτά ημέρες*, 20 Οκτ. 2002, σ. 5-7.
- 8.11.** *Η Ελλάδα στους Βαλκανικούς Πολέμους. Ημερολόγιο 2003* (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 2002)
- 8.12.** «Το μακεδονικό λόμπυ στην Αθήνα», *Ιστορικά (Ελευθεροτυπία)*, 12 Δεκ. 2002, σ. 38-43.
- 8.13.** «Η βιβλιογραφία του Μακεδονικού Αγώνα», *Ιστορικά (Ελευθεροτυπία)*, 12 Δεκ. 2002, σ. 44-49.
- 8.14.** «Αγώνας για τη Μακεδονία», *Εμφύλιος Τύπος*, αρ.16 (2003), σ.2.
- 8.15.** (Με τη Σ. Ζιώγου Καραστεργίου), *Στα σχολεία του Μακεδονικού Αγώνα. Ημερολόγιο 2004* (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 2003)
- 8.16.** «Το μοιραίο δεκαήμερο», *Η Καθημερινή. Επτά ημέρες*, 17 Οκτ. 2004, σ. 14-19.
- 8.17.** «Ο Μακεδονικός Αγώνας μετά τον Παύλο Μελά», *Η Καθημερινή. Επτά ημέρες*, 17 Οκτ. 2004, σ. 23-25.
- 8.18.** *Η μακεδονική κοινωνία στις αρχές του 20ού αιώνα. Ημερολόγιο 2005* (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 2004)
- 8.19.** «Μακεδονικές Ταυτότητες», Μελίκα Σανταλίδου (επιμ.), *Ορεστίδος Ιστορία: Από την κλασική αρχαιότητα ως τον 20ό αιώνα* (Θεσσαλονίκη, 2001), σ. 111-118. Με παραλλαγές είναι επίσης δημοσιευμένο στο Νίκος Καλογερόπουλος (επιμ.), *Κοζάνη και Γρεβενά. Ο χώρος και οι άνθρωποι* (Θεσσαλονίκη, 2004), σ. 212-217.
- 8.20.** *Στη Μακεδονία πριν από εκατό χρόνια. Προσδοκίες και ψευδαισθήσεις. Ημερολόγιο 2008* (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 2007).
- 8.21.** *Παιδιά της Μακεδονία στις αρχές του 20ού αιώνα. Ημερολόγιο 2006* (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 2005).
- 8.22.** «Παρατηρήσεις για τη διδασκαλία της Νεότερης Ιστορίας στην ελληνική εκπαίδευση», *Η αποδόμηση του εθνικού κράτους και της ιστορίας του* (Θεσσαλονίκη: Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, 2007), σ. 37-48.
- 8.23.** «Καπετάνιοι, δημοσιογράφοι και ιστορικοί στην υπηρεσία του έθνους: Πολιτικές όψεις της ιστοριογραφίας του Μακεδονικού Ζητήματος», *Βήμα Ιδεών*, 7 Δεκ. 2007, σ. 17.
- 8.24.** (Με τους Ι. Στεφανίδη, Δ. Λυβάνιο & Ν. Μανιτάκη), «Έρευνα: Εκπαίδευση, ιστορία και εθνική ταυτότητα: Έρευνα σε έλληνες φοιτητές ανθρωπιστικών σπουδών», *Κλειώ*, 4 (2007), 159-195.
- 8.25.** «Από τον Πόλεμο του 1897 στο Κίνημα στο Γουδί», *Εμείς οι Έλληνες* (Αθήνα: Σκάι, 2008), τόμ. 1, σ. 21-56.
- 8.26.** *Μακεδονία. Η μακρόχρονη πορεία προς την ελευθερία. Ημερολόγιο 2009* (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 2008).
- 8.27.** *Το μάρτυρ '97. Ημερολόγιο 2010* (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 2009)
- 8.28.** «Γερμανός Καραβαγγέλης, Μητροπολίτης των εμπεριστάτων», *Μακεδονία*, 10 Οκτ. 2010, σ. 34-35.

- 8.29.** Το άγνωστο 'μέτωπο' των Βαλκανικών Πολέμων. Η διοικητική ενσωμάτωση των Νέων Χωρών (Αθήνα: Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων, 2012).
- 8.30.** «Μνήμες και ενθύμια των Βαλκανικών Πολέμων», *Οι Βαλκανικοί Πόλεμοι 1912-13 μέσα από τα επιστολικά δελτάρια της Ατλαντίδος* (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 2012), σ. 11-16.
- 8.31.** Η βρετανική παρουσία στη Θεσσαλονίκη και τη μακεδονική ενδοχώρα (Θεσσαλονίκη: Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 2012).
- 8.32.** «Αναζητώντας την ταυτότητα της Θεσσαλονίκης στις στάχτες της πυρκαγιάς του 1917», *Clio turbata*, 16 Αυγ. 2017 <http://clioturbata.com/απόψεις/gounarissalonikafire/>
- 8.33.** «Οι περιπέτειες του κουρσάρου Κωνσταντή Καλαμάτα στην υπηρεσία της Βρετανίας (1756-1763)» *Clio turbata*, 12 Δεκ.2020 <http://clioturbata.com/απόψεις/gounaris-buccaneer-kalamatas-gb/>